

Zsolt 23

Az ÚR az én pásztorom, nem szűkölködöm. Fűves legelőkön terelget, csendes vizekhez vezet engem. Lelkemet felüldíti, igaz ösvényen vezet az ő nevéért. Ha a halál árnyéka völgyében járok is, nem félek semmi bajtól, mert te velem vagy: vessződ és botod megvigasztal engem. Asztalt terítesz nekem ellenségeim szeme láttára. Megkened fejemet olajjal, csordultig van poharam. Bizony, jóságod és szereteted kísér életem minden napján, és az ÚR házában lakom egész életemben.

Péld 10

Az igaznak a keresetéből élet lesz, a bűnösnek a jövedelméből vétek. ...A sok beszédnél elkerülhetetlen a tévedés, de az eszes ember vigyáz a beszédre.

Sok rövid bölcs mondás, általában az igazak és bűnösök összehasonlításával. Sok szól ebből a beszédéről is. Általában szólva a Példabeszédek Könyvében leginkább a cselekedetekről és azok következményeiről olvasunk: ha valaki jól, bölcsen, az Isten törvénye szerint cselekszik az élni fog, jól megy majd a sora, aki meg nem az megszívja.

Ezért is ez az egyik mondat, amit kiválasztottam ebből a fejezetből: *Az igaznak a keresetéből élet lesz, a bűnösnek a jövedelméből vétek.*

Terajtatd múlik, hogy mit kezdessz azzal, amid van. Jól használsz, vagy rosszul? Minden egyes gondolatunk, szavunk, cselekedetünk és mulasztásunk formál minket valamilyen irányba. Jóba vagy rosszba. Ha ma úgy döntesz, hogy csak még egy kicsit telefonozol, holnap valószínűleg még nehezebb lesz leten-ned. Viszont, ha ma leteszed, és valami mást csinálsz helyette, pl. játszol a kutyáddal, cicáddal, kimész és lenyírod a fűvet, nyújtasz, vagy gyúrsz, akkor holnap már valamivel könnyebb lesz újra valami értelmesebb, de kevesebb dopamint termelő tevékenységbe fognod. S közben valószínűleg a kedélyállapotod is javul.

Mit csinálsz azzal, amid van? Hogyan fekteted be az idődet, a tehetségedet, az erődet stb?

A második szakaszt azért olvastam fel, mert itt egy konkrét tanácsot kapunk arra, hogy mi egy területe a jó befektetésnek: *A sok beszédnél elkerülhetetlen a tévedés, de az eszes ember vigyáz a beszédre.*

Van ennek a mondásnak több magyar közmondás megfelelője is, pl.: „Sok beszédnek sok az alja” – azaz az üledéke, seprűje. Vagy: „Ha hallgattál volna, bölcs maradtál volna”

Nekem ez a mondat most így év végén, amikor már mind fáradtak vagyunk különösen is élővé vált. A csoportjaim tudják, hogy én nagyon fontosnak és hasznosnak tekintem a reflektálást a saját életünkre, s igyekszem is gyakorolni. Az elmúlt pár hétben kb. nyolc olyan eset jött eléem, amikor valakit akaratlanul, csak mert előbb járt a szám, mint az eszem, valamivel megbántottam. Aki most esetleg érintve érzi magát, attól ezúton kérek elnézést...

Csak egy példát, mert az nem itt történt: Mentem a kutyámat sétáltatni az egyetemi rétre, és elmentem egy cigány házaspár mellett, akik – eső után –

csigát szedtek. Ahogy elmentem mellettük, rendkívül barátkozó kedvű kutyám a pórásról nyújtózkodva próbálta megszagolgatni az asszony. Erre nekem, látva, hogy nem igazán talál lelkes fogadtatásra ez a próbálkozása, valami ilyesmit sikerült mondanom: „Gyere Moha, nem barátkozhatsz akárkivel...” Ami utólag visszagondolva, elég rasszistának hangozhatott... Nem ez volt a szándék, csak az, hogy a kutya féktelen barátkozási kedvét visszafogjam, mert hogy az nem mindenkit tölt el örömmel. Viszont, ahhoz elég lett volna odébb húznom...

Nem gondolom, hogy egy ilyen szerencsétlen mondat, mondjuk a bűn kategóriájába tartoznék erkölcsstani szempontból, de azért el lehet akár indulni rajta, hogy miért tartottam én ezt szükségesnek kimondani? Most ebbe nem megyek bele.

Inkább kanyarodjunk vissza az eredeti gondolathoz: Használd jól azt, amid van. S bár a talentumok példázatában, talán már vitatkozva is a példabeszédek némileg földhözragadt bölcsességével, Jézus arra biztat minket, hogy ne féljünk használni azt, amink van, én úgy gondolom, hogy ezt a szájunkra csak óvatosan szabad értelmezni.

Jakab apostol így ír erről: *Testvéreim, ne legyetek sokan tanítók, hiszen tudjátok, hogy súlyosabb ítéletben lesz részünk. Mert sokat vétkezünk mindnyájan: de ha valaki beszédében nem vétkezik, az tökéletes ember, meg tudja fékezni az egész testét. Ha a lovak szájába zablát vetünk, hogy engedelmessékedjenek nekünk, egész testüket irányíthatjuk. Íme, a hajókat, bármilyen nagyok, és bármilyen erős szelek hajtják is őket, egy egész kis kormányrúddal oda lehet irányítani, ahová a kormányos akarja. Ugyanígy a nyelv is milyen kicsi testrészt, mégis nagy dolgokkal kérkedik. Íme, egy parányi tűz milyen nagy erdőt felgyújthat: a nyelv is tűz, a gonoszság egész világa. Olyan a nyelv tagjaink között, hogy egész testünket beszennyezi, és lángba borítja egész életünket, miközben maga is lángba borul a gyehenna tüzétől. Mindenfajta vadállat és madár, csúszómászó és tengeri állat megszelídíthető: meg is szelídíti az ember; a nyelvet azonban az emberek közül senki sem tudja megszelídíteni, fékezhetetlenül gonosz az, telve halálos méreggel. Ezzel áldjuk az Urat és Atyát, és ezzel átkozzuk az Isten hasonlatosságára teremtett embereket: ugyanabból a szájból jön ki az áldás és az átok. Testvéreim, nem kellene ennek így lennie. Vajon a forrás ugyanabból a nyílásból árasztja-e az édes és a keserű vizet? Avagy teremhet-e, testvéreim, a füge olajbogyót, és a szőlő fűgét? Sós forrás sem adhat édes vizet.*

Fontos persze, hogy használjuk a beszédet is, Isten azért adta, de ne a szánk járjon először, hanem az eszünk. És amikor azt látjuk, hogy valami rosszat mondtunk – rögtön, vagy később – akkor, ha lehet, kérjünk érte bocsánatot, ha meg nem lehet, mert nem olyan a szituáció, akkor is keressünk kicsit utána: ezt most miért mondtam? Van emögött valami, amiről tudnom kéne?

Váljék valóra a beszédünkre nézve is a textus első mondata: *Az igaz keresetéből élet lesz*, azaz legyen éltető és ne pusztító a beszédünk is. Ennek pedig első és legfontosabb lépése az, hogy szűrd meg, tudatosítsd, hogy mit és miért mondasz.